

המדד החברתי

כנס קיץ, 2014

מדי שבוע עוקבים פעילי המשמר החברתי אחר פעילות חברי הכנסת – בנוכחות אישית בחדרי הוועדות ובפיקוח על אופן הצבעותיהם במליאת הכנסת. המדד החברתי משקף את המעקב האזרחי אחר שיעור ההשתתפות וצורת ההצבעה של נבחרים הציבור באשר להצעות חוק הנוגעות לנושא החברתי-כלכלי. דרכו ניתן לסכם את עבודת החקיקה בכנס הקיץ תשע"ד, שנפתח ב-11 במאי 2014 והסתיים ב-3 לאוגוסט 2014. רובו התנהל בצל ההתדרדרות הביטחונית בגדה המערבית והמבצע הצבאי בעזה.

תודות

הכנת המדד החברתי התאפשרה בזכות עבודתם של עשרות אזרחים מתנדבים, חלק ממאות פעילי המשמר החברתי, שעסקו בכתיבת פירושים להצעות החוק, גיבוש עמדת הארגון בהצעות על הצעות החוק, כתיבת הנימוקים והזנת הנתונים לטבלאות ולמערכות מחשב.

בסוף חודש יולי הלך לעולמו הפעיל החברתי וחבר ועדת הביקורת של המשמר החברתי **צביקה "אפור הזקן" פרבר ז"ל**. צביקה ליווה את המשמר מאז תחילת התגבשותו. כמי שנשא את דגל הדרישה לצדק חברתי, תרומתו למשמר, הערותיו ודאגתו שנשמור על דרכנו יחסרו לנו מאוד.

חישוב המדד בוצע באמצעות כלי האג'נדות של מערכת **כנסת פתוחה**, פרוייקט הקוד הפתוח של הסדנא לידע ציבורי.

תוכן עניינים

4	הסבר מתודולוגי
5	ערכי המדד החברתי
6	תוצאות המדד החברתי
6	המדד החברתי - חברי הכנסת
7	חברי הכנסת מהקואליציה
10	חברי הכנסת מהאופוזיציה
14	הדירוג הכללי
15	המדד החברתי - הסיעות
16	מדד היעילות החברתית לחברי הממשלה
17	"מצביעים ברגליים" - השתתפות חברי הכנסת בהצבעות
17	נוכחות חברי הכנסת
18	חברי הכנסת מהקואליציה
19	חברי הכנסת מהאופוזיציה
20	דירוג הנוכחות הסיעתי

מהו המדד החברתי

המדד החברתי הוא אמצעי למעקב שיטתי ורצוף אחר חברי הכנסת ותרומתם לחקיקה חברתית הוגנת. הוא נועד לסייע לאזרחים להבחין בין נבחרי ונבחרות ציבור שרק מתיימרים להיות חברתיים, אבל למעשה סייעו להעביר בכנסת חוקים אנטי-חברתיים, לבין אלו שעומדים מאחורי הצהרותיהם. חברי הכנסת מדורגים במדד על סמך שני נתונים בלבד – האם הם הופיעו להצבעות במליאה על הצעות חוק בעלות זיקה חברתית-כלכלית, וכיצד הם הצביעו בהן.

הכנת המדד החברתי מורכבת למעשה משני חלקים מרכזיים: החלק הראשון הוא קביעת עמדת ארגון המשמר החברתי בנוגע לכל הצעת חוק רלוונטית; החלק השני הוא בחינת הצבעות חברי הכנסת אל מול עמדת הארגון.

קביעת עמדת המשמר החברתי בנוגע להצעות החוק

במדד החברתי נכללו רק הצעות החוק המשפיעות על הצדק החברתי, על השוויון האזרחי ועל ההשתתפות הדמוקרטית בישראל. הצעות החוק האלה נכללו בטופס שבועי שנשלח ל-41 מצביעי המדד החברתי, והם החליטו במשותף על עמדת הארגון בנוגע לכל אחת מהצעות החוק הללו. הם עשו זאת על ידי בחינת הצעות החוק אל מול שורה של ערכים, והחלטתם התבססה על השאלה באם הצעת החוק תקדם חלק מערכים אלו או תפגע בקידומם (לרשימת הערכים ראו בעמוד הבא). המשמר החברתי תמך או התנגד להצעות החוק, לפי החלטת רוב המצביעים. כמו כן, מצביעי המדד החברתי קבעו את חשיבותה של הצעת החוק, כלומר, המשקל היחסי שיינתן לה בתוך שקלול כל הצעות החוק.

מי הם מצביעי המדד החברתי

השלב המשמעותי בתהליך הכנת המדד החברתי הוא קביעת עמדת הארגון לגבי הצעות החוק. מי שקובעים עמדה זו הם 41 אנשים המהווים את המעגל הפנימי והמשפיע ביותר על עבודת הארגון. חלק משמעותי מהמצביעים מתחלף ומתחדש מדי כנס, על מנת לוודא שאלו שמצביעים הם אכן הפעילים המרכזיים במשמר החברתי.

חלוקת המצביעים: 9 חברי ועד מנהל; 3 חברי ועדת הביקורת; 9 חברי צוות העובדים; 10 המשקיפים המצטיינים מהכנס החולף; 10 המתנדבים המצטיינים מכל מחלקות הארגון בחודשים האחרונים.

העובדה שכמחצית מהמצביעים הינם מתנדבים שנבחרו על בסיס פעולתם משמרת את החלטתו האסטרטגית של הארגון להיות שופר לקריאה האזרחית לצדק חברתי ולדמוקרטיה שקופה ונגישה.

באתר האינטרנט של המשמר החברתי תמצאו את [רשימת כל הצעות החוק](#) שעלו להצבעה, עמדת הארגון לגביהן, קישור לנימוקים אודות עמדה זו, פירושי הצעות החוק ושאר חומרי הרקע ששימשו את מצביעי המדד החברתי בהחלטתם.

בחינת הצעות החוק אל מול הצבעות חברי הכנסת

לאחר שנתקבלו עמדות המשמר החברתי על הצעות החוק הן הוזנו לכלי האג'נדות של אתר

כנסת פתוחה. אתר כנסת פתוחה שואב נתונים מאתר הכנסת ומסדר אותם באופן ברור ונגיש. כלי האג'נדות באתר מעמיד את העמדות המוזנות אל מול הצבעות חברי הכנסת על הצעות החוק ומדרג את חברי הכנסת לפי הסכמתם עם העמדות שהוזנו, ולמעשה, עם החלטת מצביעי המדד החברתי.

במדד החברתי הנוכחי עלו להצבעה 113 הצעות חוק. חמש הצעות חוק עלו בהצבעה שמית, אותן הכנסת לא מזינה למערכת ההצבעות הכללית, ולמעשה הן כמעט שאינן נגישות למי שמחפש למצוא את תוצאתן או אפילו שהן נערכו. עוד שתיים לא נמצאו במאגר הממוחשב של אתר הכנסת וכנסת פתוחה והן לא שוקללו בגלל בעיות טכניות. בעיות טכניות אלו מהוות חסם משמעותי שנגישותו של הציבור

למידע בסיסי על עבודת הכנסת ואנו קוראים ליו"ר הכנסת ולמנכ"ל הכנסת לפעול כדי לפתור בעיות אלו בדחיפות.
בסופו של דבר, 106 הצעות חוק הוננו לאתר כנסת פתוחה והן מהוות את הבסיס לתוצאות המדד החברתי.

ערכי המדד החברתי

דמוקרטיה והשתתפות אזרחית

- מידע והליכים ציבוריים צריכים להיות שקופים לציבור
- ראוי לשתף את הציבור בקביעת מדיניות
- שירותים הניתנים לציבור צריכים להיות נגישים לכל
- יש להקפיד על יצוג הולם במגזר הציבורי
- לכנסת צריכים להיות כלים לפקח על הממשלה ולבצע את משימותיה

כלכלה

- יש לפעול להורדת יוקר המחיה
- יש למנוע שימוש לרעה בכוחם הכלכלי של עסקים מול צרכנים
- יש לתמוך בשחקנים כלכליים חלשים להתמודד במשק
- יש לדאוג לאיזון ראוי בין שחקנים חזקים לשחקנים חלשים במשק
- יש לצמצם את אי השוויון הכלכלי-חברתי
- מערכת המיסוי צריכה להיות הוגנת ופרוגרסיבית
- קרקעות ומשאבי טבע ינוהלו למען טובת הציבור

מזון ומים

- הבטחת מזון ומים במחיר נגיש ובאיכות נאותה

שיוויון

יש לממש את הערכים האלה ללא אפליה על בסיס מגדר, מין, העדפה מינית, מצב משפחתי, גיל, גזע, מוצא, דת, לאום, השקפה, רכוש והכנסה, אזור מגורים, מוגבלות פיזית וכיוצא בזה

דיור

- יש להבטיח דיור נאות במחיר נגיש

חינוך

- יש להבטיח חינוך חינם איכותי ושיוויוני מהגיל הרך עד תום הלימודים התיכוניים
- יש להבטיח נגישות להשכלה אקדמית או מקצועית

רשת ביטחון חברתי

- יש להבטיח תנאי סף לקיום בכבוד

תעסוקה

- יש להבטיח תנאים נאותים במקום העבודה
- יש לקדם שכר הוגן, יציבות תעסוקתית ותנאים סוציאליים הוגנים לעובדים
- יש להבטיח את הזכות לחיסכון פנסיוני
- יש לקדם שיוויון הזדמנויות בעבודה
- יש להבטיח את זכות ההתאגדות והשביתה לעובדים
- יש לשמור על כבודם של העובדים

בריאות

- יש להבטיח טיפול רפואי איכותי ושיוויוני
- יש לקדם את השמירה על סביבת מחיה בריאה ובטוחה

תוצאות המדד החברתי

המדד החברתי - חברי כנסת

חברי כנסת מהקואליציה

הח"כ החברתי ביותר בקואליציה

חבר הכנסת החברתי ביותר בקואליציה הוא **דב ליפמן**, שמוכיח שזכייתו במדד החברתי הקודם (במשותף עם עם ח"כ טופורובסקי) לא הייתה מקרית. כנראה שהוא עושה משהו נכון, ויש לקוות שחברי הכנסת של הקואליציה ייקחו ממנו דוגמה. אם כך אכן יהיה, אין ספק שמפת החקיקה תהיה חברתית יותר למען כלל תושבי המדינה.

בפער ניכר מהמוביל נמצא **ח"כ יריב לוין**, שזכה במקומו בזכות נוכחות מרשימה בכ-87% מההצבעות על הצעות חוק בנושאים חברתיים-כלכליים. אחריו נמצאת דבוקה של ח"כים בעלי מודעות חברתית מפותחת, אך שלא כולם השכילו להערים על המשמעת הקואליציונית.

המשמעת הקואליציונית היא רק תירוץ

כאן המקום להזכיר טענה נושנה נגד המדד החברתי - חברי כנסת מהקואליציה כפופים למשמעת קואליציונית וגם אם הם לא רוצים להתנגד לחוק חברתי או לתמוך בחוק אנטי-חברתי, אין ביכולתם להצביע לפי צו מצפונם. המשמר החברתי מבין שח"כים בקואליציה פועלים תחת אילוצים מסוימים, אך באופן כללי דוחה את הטענה, מתוך ידיעה שיש ח"כים שמצליחים להיות גם חברתיים וגם להתנהל בתוך מגבלות המשמעת הקואליציונית. שניים כאלה הם **ח"כ חיים כץ** ו**ח"כ אורלי לוי-אבקסיס**. שניהם נחשבים חברתיים ואף מדורגים בין הראשונים בסיעותיהם. בניגוד לח"כ לוין, הם לא משתתפים בהרבה הצבעות. הם למעשה בוחרים להצביע כמעט רק על הצעות חוק שהם מסכימים איתן בליבם, וכך נמנעים מלתמוך בהצעות חוק רעות. מבחינת המדד החברתי, בין הברירה להצביע 'רע' לבין הימנעות מהצבעה, עדיף להימנע. בכל מקרה, **ההשתתפות בהצבעות רבות איננה ערובה להצלחה במדד החברתי, כפי שמוכיחה ח"כ אורית סטרוק**, שהשתתפה בחמישים הצבעות וסיימה עם הציון 2-.

מי שיבחן את ציוני המדד החברתי בתוך כל אחת מסיעות הקואליציה יראה שבכולן יש מנעד רחב של ציונים. בהתחשב בכך שהמשמעת הקואליציונית חלה על כל חברי הכנסת בקואליציה, אנו שואלים שאלה פשוטה: מדוע שלא כל חברי הכנסת יהיו כמו אלו שבראש הסיעה?

ציוני המדד של חברי כנסת מהקואליציה							
מגמה	דירוג	ציון	חבר/ת כנסת	מגמה	דירוג	ציון	חבר/ת כנסת
↓ 35	80	2	ראובן ריבלין/ כרמל שאמה הכהן	↑ 23	12	35	דב ליפמן
↓ 14	80	2	יצחק אהרונוביץ	↑ 43	16	28	יריב לוין
↑ 1	80	2	שי פירון	↑ 25	20	21	חמד עמאר
↑ 9	80	2	אורי אורבך	↑ 14	21	20	בועז טופורבסקי
↑ 14	80	2	יאיר שמיר	↑ 38	21	20	דוד צור
↓ 17	89	1	עפר שלח	↑ 11	29	16	עדי קול
↓ 8	89	1	סופה לנדבר	↑ 30	29	16	גילה גמליאל
↓ 8	89	1	עמיר פרץ	↑ 69	29	16	משה פייגלין
↓ 8	89	1	ציפי לבני	↑ 15	34	15	אלעזר שטרן
↑ 7	89	1	סילבן שלום	↑ 28	38	12	מאיר כהן
↑ 13	89	1	איילת שקד	↑ 34	38	12	אורלי לוי אבקסיס
↑ 26	89	1	יובל שטייניץ	↑ 26	45	9	חיים כץ
↑ 30	89	1	עוזי לנדאו	↑ 27	45	9	רות קלדרון
↓ 21	100	0	מירי רגב	↑ 64	45	9	שמעון אוחיון
↓ 19	100	0	אביגדור ליברמן	↑ 2	50	8	מיקי לוי
↓ 11	100	0	אורי אריאל	↑ 6	50	8	יפעת קריב
↓ 32	104	-1	גלעד ארדן	↑ 9	50	8	רונן הופמן
↓ 15	104	-1	לימור לבנת	↓ 11	56	6	עמרם מצנע
↓ 6	104	-1	אופיר אקוניס	↑ 3	56	6	רינה פרנקל
↓ 2	104	-1	דני דנון	↑ 10	56	6	שולי מועלם רפאלי
↓ 2	104	-1	נפתלי בנט	↑ 46	56	6	עליזה לביא
↑ 7	104	-1	בנימין נתניהו	↓ 24	64	5	מאיר שטרית
↑ 7	104	-1	פאינה קירשנבאום	↓ 15	64	5	יעקב פרי
↓ 15	111	-2	יאיר לפיד	↑ 34	64	5	דוד רותם
↓ 13	111	-2	משה יעלון	↑ 38	64	5	זבולון כלפה
↓ 9	111	-2	אורית סטרוק	↓ 14	70	4	שמעון סולומון
↓ 3	111	-2	צחי הנגבי	↓ 11	70	4	קארין אלהרר
↓ 39	115	-3	יעל גרמן	↑ 11	70	4	יואל אדלשטיין
—	115	-3	ציפי חוטובלי	↑ 39	70	4	אלי בן דהן
↓ 3	117	-6	זאב אלקין	↑ 41	70	4	רוברט אילטוב
—	117	-6	אבי וורצמן	↑ 1	75	3	פנינה תמנו-שטה
—	117	-6	מרדכי יוגב	↑ 4	75	3	גדעון סער
↓ 1	120	-8	ניסן סלומינסקי	↑ 6	75	3	יואל רזבוזוב
				↑ 13	75	3	יוני שטבון
				↑ 19	75	3	ישראל כץ

* המגמה שחושבה היא שינוי בדירוג 120 הח"כים בהשוואה לכנס החורף התשע"ד.

הח"כים של הקואליציה הפכו לחברתיים יותר

מתוך 68 ח"כים, 39 ח"כים שיפרו את הדירוג שלהם בדירוג הכללי של 120 הח"כים, 3 נותרו עם אותו דירוג והדירוג של 26 ח"כים נוספים ירד.

ראויים לציון לטובה:

- ח"כ **דב ליפמן**, שדורג ראשון בקואליציה (יחד עם ח"כ טופורובסקי) גם במדד כנס החורף, שהוכיח חריצות יתרה ועקף בציון שלו את כל חברי הכנסת של **מרצ** (ראו בהמשך).
- ח"כ **יריב לוין**, שעלה להיות הח"כ השני בקרב הקואליציה, ושיפר את הדירוג שלו ב-43 מקומות.
- חברי הכנסת **משה פייגלין** (שיפור של 69 מקומות בדירוג הכללי!) ו**שמעון אוחיון** (שיפור של 64 מקומות בדירוג הכללי).
- חברת הכנסת **עליזה לביא**, ששיפרה את הדירוג שלה ב-46 מקומות.

ראויים לציון לרעה:

- **שרת הבריא**, ח"כ **יעל גרמן**, שהידרדרה בדירוג ב-39 מקומות.
- **שר התקשורת**, ח"כ **גלעד ארדן**, שהידרדר בדירוג ב-32 מקומות.
- חברי הכנסת **מאיר שטרית** (ירידה בדירוג ב-24 מקומות) ו**עמרם מצנע** (ירידה בדירוג ב-11 מקומות), שמהווים שליש מהסיעה החברתית ביותר בקואליציה (התנועה, ראו להלן).
- ח"כ **מירי רגב**, שהידרדרה 21 מקומות בדירוג.

דירוג חברי הכנסת מהקואליציה בתוך סיעותיהם								
סיעה	שם הח"כ/ית	ציון המדד	סיעה	שם הח"כ/ית	ציון המדד	סיעה		
הליכוד	יריב לוין	28	יש עתיד	דב ליפמן	35	הליכוד		
	גילה גמליאל	16		בועז טופורבסקי	20		משה פייגלין	16
	חיים כץ	9		מאיר כהן	12		יובל שטייניץ	1
	יואל אדלשטיין	4		רות קלדרון	9		מירי רגב	0
	גדעון סער	3		מיקי לוי	8		גלעד ארדן	-1
	ישראל כץ	3		יפעת קריב	8		דני דנון	-1
	ראובן ריבלין/	2		רונן הופמן	8		לימור לבנת	-1
	כרמל שאמה הכהן	2		רינה פרנקל	6		אופיר אקוניס	-1
	סילבן שלום	1		עליזה לביא	6		בנימין נתניהו	-1
	יובל שטייניץ	1		יעקב פרי	5		משה יעלון	-2
	מירי רגב	0		שמעון סולומון	4		צחי הנגבי	-2
	גלעד ארדן	-1		קארין אלהרר	4		ציפי חוטובלי	-3
	דני דנון	-1		פנינה תמנו-שטה	3		זאב אלקין	-6
	לימור לבנת	-1		יואל רזבוזוב	3		חמד עמאר	21
	אופיר אקוניס	-1		שי פירון	2		אורלי לוי אבקסיס	12
	בנימין נתניהו	-1		עפר שלח	1		שמעון אוחיון	9
	משה יעלון	-2		יאיר לפיד	-2		דוד רותם	5
	צחי הנגבי	-2		יעל גרמן	-3		רוברט אילטוב	4
	ציפי חוטובלי	-3		שולי מועלם רפאלי	6		יאיר שמיר	2
	זאב אלקין	-6		זבולון כלפה	5		יצחק אהרונוביץ	2
ישראל ביתנו	חמד עמאר	21	הבית היהודי	אלי בן דהן	4	ישראל ביתנו		
	אורלי לוי אבקסיס	12		יוני שטבון	3		סופה לנדבר	1
	שמעון אוחיון	9		אורי אורבך	2		עוזי לנדאו	1
	דוד רותם	5		איילת שקד	1		אביגדור ליברמן	0
	רוברט אילטוב	4		אורי אריאל	0		פאינה קירשנבאום	-1
	יאיר שמיר	2		נפתלי בנט	-1			
	יצחק אהרונוביץ	2		אורית סטרוק	-2			
	סופה לנדבר	1		אבי וורצמן	-6			
	עוזי לנדאו	1		מרדכי יוגב	-6			
	אביגדור ליברמן	0		ניסן סלומינסקי	-8			
	פאינה קירשנבאום	-1		דוד צור	20			
				אלעזר שטרן	15			
		עמרם מצנע	6					
		מאיר שטרית	5					
		עמיר פרץ	1					
		ציפי לבני	1					
		התנועה						

חברי כנסת מהאופוזיציה

המדד החברתי לכנס קיץ תשע"ד מצא שחבר הכנסת החברתי ביותר בכנסת הוא **איציק שמולי**. שמולי הוא בסך הכל חבר הכנסת השני לקבל את הציון הגבוה ביותר מבין כל הח"כים, לאחר שבכל המדדים בעבר עמד במקום הראשון ח"כ דב חנין.

סיעת העבודה מתחזקת חברתית, מרצ צועדת לאחור

העשיריה הראשונה של ח"כים מהאופוזיציה מורכבת מתשעה נציגים של סיעת העבודה, שבתוכם, במקום השביעי, מופיע לו ח"כ דב חנין. מצער לראות שאין בדירוג אף חברת כנסת מעל המקום השמיני, אליו הגיעה ח"כ מיכל בירן. מיד אחריה יושבות חברות הכנסת סתיו שפיר ומרב מיכאלי. עוד מעניין לראות שבעשיריה הראשונה נמצאים שבעה ח"כים שזוהי כהונתם הראשונה בכנסת.

המשמר החברתי מצוין, שבעשיריה הפותחת של חברי הכנסת מהאופוזיציה ואין לו חבר/ת כנסת אחד/ת מסיעת מרצ. למעשה, כל נציגיה של מרצ, שבעבר הוכתרה כחברתית ביותר בכנסת, מפגרים במדד הכללי מאחורי הנציג הראשון של הקואליציה, ח"כ ליפמן.

בתחתית רשימת המדד החברתי של האופוזיציה נמצאים כמה חברי כנסת שכבר מכירים תהומות אלו, מח"כ פואד בן-אליעזר ואריה דרעי (שמבלה בתחתית המדד מאז שב לכנסת), ועד שאול מופז ואלי ישי, שעושה את הבלתי ייאמן ומסיים עם אפס נקודות מדד בהיותו חבר אופוזיציה.

ציוני המדד של חברי כנסת מהאופוזיציה							
מגמה	דירוג	ציון	שם הח"כ/ית	מגמה	דירוג	ציון	שם הח"כ/ית
↓ 16	37	13	זהבה גלאון	↑ 18	1	61	איציק שמולי
↓ 10	38	12	משולם נהרי	—	2	57	איתן כבל
↓ 7	38	12	מוחמד ברכה	↑ 8	3	56	חיליק בר
↑ 14	38	12	אמנון כהן	—	4	53	נחמן שי
↓ 17	43	11	אראל מרגלית	↑ 6	4	53	מיקי רוזנטל
↑ 8	44	10	יעקב אשר	↓ 1	6	51	משה מזרחי
↓ 14	45	9	אחמד טיבי	↓ 6	7	50	דב חנין
↓ 10	45	9	דוד אזולאי	—	8	46	מיכל בירן
↓ 19	50	8	ישראל אייכלר	↓ 6	9	44	סתיו שפיר
↓ 16	54	7	מסעוד גנאים	↓ 3	10	43	מרב מיכאלי
↓ 14	54	7	אריאל אטיאס/ יואב בן צור	↑ 5	11	37	עמר בר לב
↓ 25	56	6	יעקב מרגי	↓ 1	13	34	מיכל רוזין
↓ 18	56	6	ג'מאל זחאלקה	↑ 4	13	34	נסים זאב
↑ 3	56	6	אברהים צרצור	—	15	29	ניצן הורוביץ
↑ 10	56	6	טלב אבו עראר	↓ 5	17	27	אברהם מיכאלי
↓ 24	64	5	ישראל חסון	↓ 10	18	25	אורי מקלב
↓ 20	64	5	חנא סווייד	↓ 7	19	22	תמר זנדברג
↓ 31	80	2	מנחם אליעזר מוזס	↓ 16	21	20	אילן גילאון
↓ 28	80	2	בנימין בן אליעזר	↑ 5	21	20	יצחק הרצוג
↓ 14	80	2	מאיר פרוש	↑ 8	21	20	משה גפני
↑ 9	80	2	אריה דרעי	↓ 6	26	19	אבישי ברוורמן
↓ 44	89	1	שאול מופז	↓ 3	27	18	עפו אגבאריה
↓ 33	89	1	יצחק כהן	↓ 5	28	17	שלי יחימוביץ'
↓ 13	89	1	יעקב ליצמן	↓ 7	29	16	עיסאווי פריג'
↓ 11	100	0	אליהו ישי	↑ 1	29	16	באסל גטאס
				↓ 17	35	14	חנין זועבי
				↓ 10	35	14	יצחק וקנין

* המגמה שחושבה היא שינוי בדירוג 120 הח"כים בהשוואה לכנס החורף התשע"ד.

האופוזיציה הפכה לפחות חברתית:

מתוך 52 חברי כנסת, הדירוג של 12 ח"כים עלה, הדירוג של שלושה נוספים נותר כשהיה, והדירוג של 36 (!) ח"כים ירד. הירידה הממוצעת של ח"כ מהאופוזיציה היתה 7.46 מקומות בדירוג.

ראויים לציון לטובה:

- **ח"כ איציק שמולי**, שהיה הראשון לדחוק את ח"כ דב חנין מן המקום הראשון במדד החברתי, עם שיפור בדירוג של 18 מקומות.
- **רוב חברי הכנסת של סיעת העבודה**, שתשעה מתוכם התברגו לעשיריה הפותחת של המדד החברתי, רובם בזכות שיפור בדירוג ומיעוטם על ידי שמירה על הדירוג שלהם עוד מהמדד הקודם.

ראויים לציון לרעה:

- **כל חברי הכנסת של סיעת מרצ**, בעבר הסיעה החברתית ביותר בכנסת, הידרדרו לעשיריה השניה עד הרביעית במדד החברתי. כולם דורגו מתחת לח"כ **דב ליפמן**, הח"כ החברתי ביותר בקואליציה. הגדילו לעשות יו"ר המפלגה, ח"כ **זהבה גלאון**, שהידרדרה 16 מקומות למקום ה-37 בדירוג, וח"כ אילן גילאון, שהידרדר 16 מקומות בדירוג מהעשיריה הראשונה אל תחילת העשיריה השלישית.
- **ח"כ אראל מרגלית**, שהידרדר 17 מקומות בדירוג למקום ה-43, וח"כ **שלי יחימוביץ'**, שאמנם הידרדרה רק 5 מקומות, אבל מדורגת במקום ה-28, אחרי חמישה חברי כנסת מהקואליציה.
- **חברי כנסת לא מעטים מסיעת ש"ס**, בהם **יעקב מרגי**, שהידרדר 25 מקומות בדירוג, **יצחק כהן**, שהידרדר 33 מקומות, וכן חברי הכנסת **יצחק וקנין**, **משולם נהרי** ו**דוד אזולאי**, שהידרדרו 10 מקומות כל אחד.
- **חברי כנסת לא מעטים מסיעת יהדות התורה**, ובראשם ח"כ **אורי מקלב**, שהתברג מאז תחילת הכנסת ה-19 בעשיריה הפותחת, ובכנס הזה הידרדר 10 מקומות לדירוג ה-18, וכן ח"כ **יעקב ליצמן**, שהידרדר למקום ה-89 בדירוג הכללי, ולמקום הלפני האחרון של הח"כים מהאופוזיציה.

דירוג חברי הכנסת מהאופוזיציה בתוך סיעותיהם						
ציון המדד	שם הח"כ/ית	סיעה	ציון המדד	שם הח"כ/ית	סיעה	
25	אורי מקלב	יהדות התורה	61	איציק שמולי	העבודה	
20	משה גפני		57	איתן כבל		
10	יעקב אשר		56	חיליק בר		
8	ישראל אייכלר		53	נחמן שי		
2	מנחם אליעזר מוזס		53	מיקי רוזנטל		
2	מאיר פרוש		51	משה מזרחי		
1	יעקב ליצמן		46	מיכל בירן		
34	מיכל רוזין	מרצ	44	סתיו שפיר		
29	ניצן הורוביץ		43	מרב מיכאלי		
22	תמר זנדברג		37	עמר בר לב		
20	אילן גילאון		20	יצחק הרצוג		
16	עיסאווי פריג'ל		19	אבישי ברוורמן		
13	זהבה גלאון		17	שלי יחימוביץ'		
50	דב חנין		11	אראל מרגלית		
18	עפו אגבאריה	חד"ש	2	בנימין בן אליעזר		
12	מוחמד ברכה		34	נסים זאב		
5	חנא סווייד		27	אברהם מיכאלי		
9	אחמד טיבי	רע"מ- תע"ל	14	יצחק וקנין	ש"ס	
7	מסעוד גנאים		12	משולם נהרי		
6	אברהים צרצור		12	אמנון כהן		
6	טלב אבו עראר		9	דוד אזולאי		
16	באסל גטאס	בל"ד	7	אריאל אטיאס/ יואב בן צור		
14	חנין זועבי		6	יעקב מרגי		
6	ג'מאל זחאלקה		2	אריה דרעי		
5	ישראל חסון	קדימה	1	יצחק כהן		
1	שאול מופז		0	אליהו ישי		

המדד החברתי - הדירוג הכללי

דירוג	שם הח"כ/כית	ציון	דירוג	שם הח"כ/כית	ציון	דירוג	שם הח"כ/כית	ציון	דירוג	שם הח"כ/כית	ציון
1	איציק שמולי	61	29	עיסאווי פריג'	16	56	אברהים צרצור	6	89	ציפי לבני	1
2	איתן כבל	57	33	באסל גטאס	16	עד 63	טלב אבו עראר	6	עד 99	סילבן שלום	1
3	חיליק בר	56	34	אלעזר שטרן	15	64	מאיר שטרית	5	עד 99	איילת שקד	1
4	נחמן שי	53	35	חנין זועבי	14	עד 69	יעקב פרי	5	עד 99	יובל שטייניץ	1
5	מיקי רוזנטל	53	36	יצחק וקנין	14	עד 69	דוד רותם	5	עד 99	עוזי לנדאו	1
6	משה מזרחי	51	37	זהבה גלאון	13	עד 69	זבולון כלפה	5	עד 99	שאול מופז	1
7	דב חנין	50	38	מאיר כהן	12	עד 42	ישראל חסון	5	עד 103	יצחק כהן	1
8	מיכל בירן	46	עד 42	אורלי לוי אבקסיס	12	עד 74	חנא סווייד	5	עד 103	יעקב ליצמן	1
9	סתיו שפיר	44	43	משולם נהרי	12	עד 74	שמעון סולומון	4	עד 103	מירי רגב	0
10	מרב מיכאלי	43	44	מוחמד ברכה	12	עד 74	קארין אלהרר	4	עד 103	אביגדור ליברמן	0
11	עמר בר לב	37	45	אמנון כהן	12	עד 79	יואל אדלשטיין	4	עד 110	אורי אריאל	0
12	דב ליפמן	35	עד 49	אראל מרגלית	11	עד 79	אלי בן דהן	4	עד 110	אליהו ישי	0
13	מיכל רוזין	34	49	יעקב אשר	10	עד 88	רוברט אילטוב	4	עד 114	גלעד ארדן	-1
14	נסים זאב	34	50	חיים כץ	9	עד 88	פנינה תמנו-שטה	3	עד 114	לימור לבנת	-1
15	ניצן הורוביץ	29	53	רות קלדרון	9	עד 88	גדעון סער	3	עד 114	אופיר אקוניס	-1
16	יריב לוין	28	54	שמעון אוהיון	9	עד 88	יואל רזבוזוב	3	עד 114	דני דנון	-1
17	אברהם מיכאלי	27	55	אחמד טיבי	9	עד 88	יוני שטבון	3	עד 114	נפתלי בנט	-1
18	אורי מקלב	25	56	דוד אזולאי	9	עד 88	ישראל כץ	3	עד 114	בנימין נתניהו	-1
19	תמר זנדברג	22	57	מיקי לוי	8	עד 88	ראובן ריבלין	2	עד 114	פאינה קירשנבאום	-1
20	חמד עמאר	21	58	יפעת קריב	8	עד 88	כרמל שאמה הכהן	2	עד 114	יאיר לפיד	-2
21	בועז טופורבסקי	20	59	רון הופמן	8	עד 88	יצחק אהרונוביץ	2	עד 114	משה יעלון	-2
22	דוד צור	20	60	ישראל אייכלר	8	עד 88	שי פירון	2	עד 114	אורית סטרוק	-2
23	אילן גילאון	20	61	מסעוד גנאים	7	עד 88	אורי אורבך	2	עד 114	צחי הנגבי	-2
24	יצחק הרצוג	20	62	אריאל אטיאס/	7	עד 88	יאיר שמיר	2	עד 114	יעל גרמן	-3
25	משה גפני	20	63	יואב בן צור	7	עד 88	מנחם אליעזר מוזס	2	עד 114	ציפי חוטובלי	-3
26	אבישי ברוורמן	19	64	עמרם מצנע	6	עד 88	בנימין בן אליעזר	2	עד 114	זאב אלקין	-6
27	עפו אגבאריה	18	65	רינה פרנקל	6	עד 88	מאיר פרוש	2	עד 114	אבי וורצמן	-6
28	שלי יחימוביץ	17	66	שולי מועלם רפאלי	6	עד 88	אריה דרעי	2	עד 114	מרדכי יוגב	-6
29	עדי קול	16	67	עליזה לביא	6	עד 88	עפר שלח	1	עד 114	ניסן סלומינסקי	-8
30	גילה גמליאל	16	68	יעקב מרגי	6	עד 88	סופה לנדבר	1	עד 114		
31	משה פייגלין	16	69	ג'מאל זחאלקה	6	עד 88	עמיר פרץ	1	עד 114		

המדד החברתי - סיעות

במדד הקודם, בחורף תשע"ד, לקחה סיעת התנועה את תואר הסיעה החברתית בקואליציה מידי יש עתיד. במדד החברתי החדש התנועה ממשיכה באותו קו. יש עתיד דולקת לא רחוק מאחוריה, ושתייהן מובילות את סיעות הקואליציה בבטחה.

הפרדת הכוחות בין הליכוד לישראל ביתנו מוכיחה שהליכוד היא הסיעה הפחות חברתית מבין השתיים. הבית היהודי סוגרת את רשימת הקואליציה כאשר היא מתחת לאפס, ובעצם היא הסיעה היחידה בכנסת שהציון הממוצע של חבריה הוא שלילי.

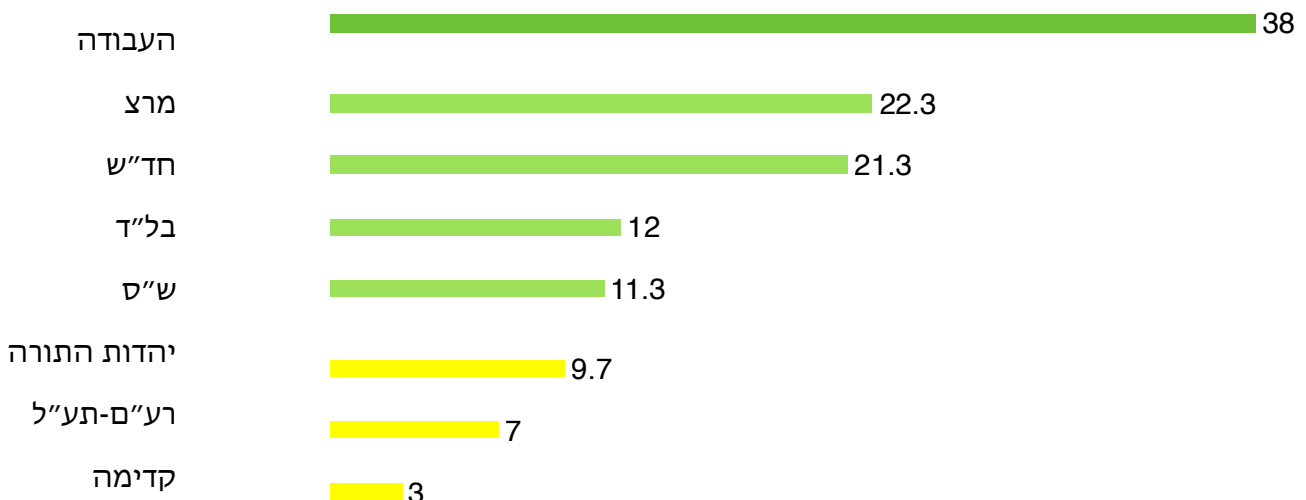
ציון המדד הממוצע של סיעות הקואליציה

הסיעה החברתית ביותר בכנסת היא סיעת העבודה. אם במדד הקודם היא ניצחה את מרצ בקרב על ראשות האופוזיציה בעשירות הנקודה, הפעם היא עושה זאת ביתרון עצום בן חמש עשרה נקודות מדד. **מרצ המאכזבת גוברת בקושי על חד"ש.**

שאר הסיעות נמצאות הרחק מאחור. מגדילה (או שמא מקטינה) לעשות סיעת קדימה, שלא רק ששני חבריה בקושי פוקדים את ספסלי המליאה, אלא גם כשהם שם אינם מפגינים עמדות חברתיות.

ציון המדד הממוצע של סיעות האופוזיציה

מדד היעילות החברתית לחברי הממשלה

חברי הממשלה מתלוננים לא פעם שהמדד החברתי מוטה לטובת ח"כים שאינם שרים או סגני שרים – שכן נטל העבודה בממשלה מקשה על ח"כים החברים בממשלה להשתתף בהצבעות בכנסת. כפי שהשבנו בעבר, העובדה שמישהו מכהן כשר אין בה כדי לגרוע מתפקידו כח"כ – יש דוגמאות לכאלה שהצליחו בשני התפקידים. אף על פי כן, על מנת לרצותם - וגם מתוך סקרנות - הכנו את מדד היעילות החברתית.

מדד היעילות בודק כמה נקודות מדד מקבל חבר הממשלה בהצבעה ממוצעת, וכך מנטרל את הטענה שמיעוט הצבעות משמעו ניקוד נמוך במדד. חישוב המדד נעשה על ידי חלוקת מספר נקודות המדד החברתי שצבר הח"כ חבר הממשלה במספר ההצבעות בהן השתתף. ככל שהציון קרוב יותר ל-1, כך ההצבעה הממוצעת חברתית יותר. ככל שהציון נמוך יותר, הצבעה ממוצעת היא פחות חברתית. חשוב לציין שמדד היעילות החברתית יוצר עיוות, בעיקר כאשר יש מיעוט הצבעות, שכן שר שהצביע מעט פעמים אך באופן חברתי יקבל ציון יעילות גבוה.

מדד היעילות החברתית לחברי הממשלה							
חבר/ת ממשלה	ציון	הצבעות	יעילות	חבר/ת ממשלה	ציון	הצבעות	יעילות
ישראל כץ	3	5	0.60	סופה לנדבר	1	24	0.04
מאיר כהן	12	38	0.32	אורי אריאל	0	21	0.00
יצחק אהרונוביץ	2	7	0.29	אביגדור ליברמן	0	0	0.00
יאיר שמיר	2	8	0.25	נפתלי בנט	-1	16	-0.06
עמיר פרץ	1	4	0.25	אופיר אקוניס	-1	13	-0.08
שי פירון	2	11	0.18	צחי הנגבי	-2	21	-0.10
גדעון סער	3	17	0.18	גלעד ארדן	-1	10	-0.10
יעקב פרי	5	30	0.17	לימור לבנת	-1	10	-0.10
ציפי לבני	1	7	0.14	פאינה קירשנבאום	-1	9	-0.11
מיקי לוי	8	70	0.11	ציפי חוטובלי	-3	17	-0.18
אורי אורבך	2	18	0.11	אבי וורצמן	-6	28	-0.21
אלי בן דהן	4	46	0.09	יאיר לפיד	-2	8	-0.25
יובל שטייניץ	1	16	0.06	יעל גרמן	-3	11	-0.27
עוזי לנדאו	1	22	0.05	משה יעלון	-2	7	-0.29
סילבן שלום	1	23	0.04	בנימין נתניהו	-1	3	-0.33

רשימת חברי הממשלה נפתחת עם **שר התחבורה ח"כ ישראל כץ**, שציון היעילות החברתית שלו - 0.6 - מצביע על הצבעות חברתיות יחסית. לו רק היה משתתף ביותר מ-5 הצבעות (מתוך 106), אולי החקיקה הייתה חברתית יותר. שני אחריו מגיע חבר הממשלה החברתי ביותר על פי ציוני המדד החברתי: **שר הרווחה מאיר כהן**. לא רק שהוא השתתף ב-38 הצבעות - שלישי מבין חברי הממשלה וראשון מבין השרים - הוא גם מבין עשרת הח"כים החברתיים ביותר בקואליציה; הישג נאה ביותר לשר של משרד חשוב כל כך. **אחרון ברשימה הוא ראש הממשלה בנימין נתניהו**, שבהצבעה ממוצעת בה השתתף הפגין עמדות לא-חברתיות.

“מצביעים ברגליים”

שיעור ההשתתפות של חברי הכנסת בהצבעות חברתיות-כלכליות

כשהציבור רואה בטלוויזיה מליאה ריקה בשעת הצבעות – האמון שלו בכנסת נשחק. כשחברי הכנסת משתמטים מדיונים על חוקים חברתיים-כלכליים – האזרח לומד שלנציגיו לא אכפת ממנו, ממצוקתו ומכיסו. כאשר המליאה שוקקת, אין קיזוזים ומתקיים דיון נלהב - רק אז יש להצבעות משמעות דמוקרטית אמיתית. בטבלות הבאות דירגנו את חברי הכנסת על פי שיעור ההצבעות החברתיות-כלכליות שהשתתפו בהן, בין שהצביעו בעד ובין שהצביעו נגד. חברת כנסת שהשתתפה בכל 106 ההצבעות שבדקנו דורגה בצמרת סיעתה, בעוד שחבר כנסת שהבריז מכולן זוכה לגרד את התחתית.

שיאני ההצבעות הינם שני תורני הקואליציה במליאת הכנסת, **ח"כ יריב לוין** (92 הצבעות) ו**ח"כ דב ליפמן** (91). אחריהם מדורגים ארבעה ח"כים מהאופוזיציה, **חיליק בר**, **איתן כבל**, **נסים זאב ואיציק שמולי**. **בועז טופורובסקי וסגן שר האוצר מיקי לוי** סוגרים את המועדון של אלו שהשתתפו לפחות בשבעים הצבעות.

חברי האופוזיציה עדיין מפגרים אחרי חברי הקואליציה בממוצע ההשתתפות בהצבעות (32.2 הצבעות בממוצע בקרב חברי הקואליציה לעומת 31.2 הצבעות בממוצע בקרב חברי האופוזיציה). דווקא משום שחברי האופוזיציה אינם חברים בממשלה, הם חופשיים לפעול כרצונם על מנת לקדם הצעות חוק ראויות לדעתם, ולכן נוכחותם נדרשת במליאה. היינו רוצים לראות אופוזיציה שמכבדת את הפרלמנט ומפגינה בו נוכחות, ובמידת הצורך אף נאבקת לטובת חקיקה לטובת כלל אזרחי המדינה. כל אחת ואחד מחברי הכנסת נשלחו על-ידי בוחריהם כדי לייצגם, וח"כים שממעטים להגיע למליאה מועלים באמון שניתן בהם.

שמונה-עשר חברי כנסת השתתפו בפחות מעשר הצבעות ששוקללו במדד החברתי, המהוות כ-10% מההצבעות בנושאים כלכליים-חברתיים. בכך בעצם מגלים לציבור שהם לא מייחסים חשיבות רבה לנושאים חברתיים-כלכליים. בין הח"כים הללו נמצאים השרים הבכירים בממשלה - ראש הממשלה, שר הביטחון, שרת החוץ ושר האוצר - כמעט כל סיעת רע"מ-תע"ל, וח"כ בנימין בן אליעזר שהשתתף בשלוש הצבעות בסה"כ שכולן נערכו באותו יום (כלומר, פעל יום אחד בלבד בכנס הקיץ החולף).

הגדיל לעשות שר החוץ אביגדור ליברמן שלא השתתף אפילו בהצבעה אחת משך כל כנס הקיץ.

נוכחות חברי הכנסת מהקואליציה בהצבעות חברתיות-כלכליות							
מגמה	אחוז	הצבעות	שם הח"כ/ית	מגמה	אחוז	הצבעות	שם הח"כ/ית
↓ 13%	25%	27	קארין אלהרר	↑ 4%	87%	92	יריב לוין
↑ 5%	25%	27	יואל אדלשטיין	↓ 3%	86%	91	דב ליפמן
↓ 20%	24%	25	ראובן ריבלין/	↑ 11%	66%	70	בועז טופרובסקי
			כרמל שאמה הכהן	↓ 3%	66%	70	מיקי לוי
↓ 3%	23%	24	סופה לנדבר	↑ 11%	63%	67	דוד צור
↓ 4%	22%	23	סילבן שלום	↑ 20%	61%	65	עדי קול
↓ 18%	21%	22	דוד רותם	↓ 20%	59%	63	חמד עמאר
↑ 6%	21%	22	זאב אלקין	↓ 4%	58%	61	שמעון אוחיון
↓ 7%	21%	22	עוזי לנדאו	↑ 3%	55%	58	רינה פרנקל
↑ 9%	20%	21	אורי אריאל	↓ 9%	54%	57	אלעזר שטרן
↓ 5%	20%	21	צחי הנגבי	↑ 1%	53%	56	משה פייגלין
↓ 5%	19%	20	אורלי לוי אבקסיס	↓ 6%	51%	54	רות קלדרון
↓ 10%	17%	18	חיים כץ	↓ 15%	50%	53	שמעון סולומון
↓ 26%	17%	18	אורי אורבך	↑ 2%	48%	51	זבולון כלפה
↓ 11%	16%	17	גדעון סער	↓ 3%	48%	51	רוברט אילטוב
↓ 13%	16%	17	ציפי חוטובלי	↓ 10%	47%	50	אורית סטרוק
↓ 11%	15%	16	נפתלי בנט	↑ 6%	46%	49	יפעת קריב
↓ 4%	15%	16	יובל שטייניץ	↓ 17%	46%	49	שולי מועלם רפאלי
↓ 15%	12%	13	אופיר אקוניס	↓ 9%	43%	46	אלי בן דהן
↓ 16%	10%	11	יעל גרמן	↓ 18%	42%	45	רון הופמן
↓ 1%	10%	11	שי פירון	↓ 8%	41%	43	עפר שלח
↓ 6%	9%	10	גלעד ארדן	↓ 2%	41%	43	יואל רזבוזוב
↓ 13%	9%	10	לימור לבנת	—	40%	42	יוני שטבון
↓ 12%	8%	9	פאינה קירשנבאום	↓ 16%	37%	39	עליזה לביא
↓ 19%	8%	8	יאיר שמיר	—	36%	38	מאיר שטרית
↓ 5%	8%	8	יאיר לפיד	↓ 6%	36%	38	מאיר כהן
↓ 35%	7%	7	יצחק אהרונוביץ	↓ 2%	35%	37	עמרם מצנע
↓ 3%	7%	7	ציפי לבני	↑ 8%	29%	31	מירי רגב
↓ 5%	7%	7	משה יעלון	↓ 20%	29%	31	מרדכי יוגב
↓ 12%	5%	5	ישראל כץ	↓ 6%	29%	31	ניסן סלומינסקי
↑ 1%	4%	4	עמיר פרץ	↑ 6%	28%	30	יעקב פרי
↓ 7%	4%	4	דני דנון	↓ 7%	28%	30	פנינה תמנו-שטה
↓ 5%	3%	3	בנימין נתניהו	↓ 10%	28%	30	איילת שקד
↓ 2%	0%	0	אביגדור ליברמן	↓ 2%	26%	28	גילה גמליאל
				↓ 8%	26%	28	אבי וורצמן

נוכחות חברי הכנסת מהאופוזיציה בהצבעות חברתיות-כלכליות							
מגמה	אחוז	הצבעות	שם הח"כ/ית	מגמה	אחוז	הצבעות	שם הח"כ/ית
↓ 3%	23%	24	משולם נהרי	↑ 18%	75%	79	חיליק בר
↑ 3%	23%	24	יעקב אשר	↓ 1%	71%	75	איתן כבל
↓ 18%	21%	22	חנין זועבי	↑ 7%	67%	71	נסים זאב
↑ 1%	21%	22	אחמד טיבי	↑ 28%	67%	71	איציק שמולי
↓ 1%	19%	20	יצחק הרצוג	↑ 4%	65%	69	משה מזרחי
↓ 15%	18%	19	שלי יחימוביץ'	↑ 7%	64%	68	אברהם מיכאלי
—	18%	19	אמנון כהן	↑ 2%	61%	65	דב חנין
↓ 16%	17%	18	עיסאווי פריג'	—	60%	64	נחמן שי
↓ 2%	16%	17	מוחמד ברכה	↓ 1%	59%	63	סתיו שפיר
—	16%	17	יצחק כהן	↑ 3%	58%	61	מיקי רוזנטל
↓ 17%	15%	16	זהבה גלאון	↓ 4%	55%	58	אורי מקלב
↓ 11%	15%	16	אראל מרגלית	↑ 10%	52%	55	עמר בר לב
↓ 16%	13%	14	יעקב מרגי	↑ 1%	51%	54	מיכל בירן
↓ 8%	11%	12	שאל מופז	↓ 9%	42%	45	מרב מיכאלי
↓ 5%	10%	11	ג'מאל זחאלקה	—	42%	45	מיכל רוזין
↓ 7%	10%	11	מנחם אליעזר מוזס	↓ 4%	33%	35	ניצן הורוביץ
↓ 7%	10%	11	מאיר פרוש	—	31%	33	משה גפני
↑ 1%	10%	11	יעקב ליצמן	↑ 10%	29%	31	באסל גטאס
↓ 6%	9%	10	ישראל חסון	↓ 6%	28%	30	אבישי ברוורמן
↓ 5%	8%	9	מסעוד גנאים	↓ 11%	28%	30	יצחק וקנין
↑ 3%	8%	9	אליהו ישי	↓ 21%	27%	29	אילן גילאון
↑ 2%	8%	8	אברהם צרצור	↑ 6%	27%	29	אריאל אטיאס/ יואב בן צור
—	7%	7	אריה דרעי	↓ 3%	25%	26	דוד אזולאי
↓ 5%	6%	6	חנא סווייד	↓ 15%	24%	25	תמר זנדברג
↑ 1%	6%	6	טלב אבו עראר	↓ 8%	24%	25	ישראל אייכלר
↓ 10%	3%	3	בנימין בן אליעזר	↓ 3%	23%	24	עפו אגבאריה

האופוזיציה שיפרה (בממוצע) את נוכחותה בהצבעות לעומת הקואליציה

ממוצע הנוכחות של ח"כ מהקואליציה עמד על 32.2 הצבעות בנושאים חברתיים-כלכליים, לעומת 31.2 הצבעות לח"כ מהאופוזיציה. בכנס הקיץ חבר אופוזיציה ממוצע עלה ב-1.5 מקומות בדירוג הנוכחות הכללי. אולם עליה זו מיוחסת במידה רבה לחברי סיעת העבודה שהציגו שיפור נאה; שאר סיעות האופוזיציה די עמדו במקום ואף נסוגו בחריצות עבודתן.

ראויים לציון לטובה: ח"כ עדי קול, שנוכחותה עלתה ב-20% בדירוג הנוכחות הכללי, וח"כ **איציק שמולי**, שנוכחותו עלתה ב-28%.

ראוי לציון לרעה: שר החוץ ח"כ אביגדור ליברמן, שלא נכח באף הצבעה חברתית כלכלית במהלך הכנס.

האם הסיעה שבחרת עובדת בשבילך?

במדד החברתי הקודם הפתיעה סיעת העבודה כאשר לא רק עברה את סיעת מרצ במספר הצבעות בממוצע לח"כ, אלא גם התקרבה לצבא הח"כים החרוצים של סיעת יש עתיד. במדד הנוכחי העבודה ממשיכה את התנופה וחלפה על פני יש עתיד בדרכה להפוך לסיעה האופוזיציונית הראשונה שזוכה בתואר הסיעה החרוצה בכנסת.

מאחוריה דולקת סיעת יש עתיד, שממשיכה להפגין נוכחות מרשימה במליאת הכנסת. סיעות התנועה והבית היהודי נוכחות גם הן היטב ומשפיעות על ההצבעות בכנסת. ש"ס שיפרו עמדות וגנבו את המקום השני באופוזיציה והחמישי בדירוג הסיעות הכללי מתחת לאפה של מרצ, שמתחרה עם חד"ש על המקום השישי מבין כלל סיעות הבית.

כהרגלן, רע"מ-תע"ל וקדימה סוגרות את הרשימה, שכל ח"כ בשורותיהן נכח בכ-11 הצבעות - כ-10% בלבד מסך ההצבעות על הצעות חוק כלכליות-חברתיות! רק כדי לסבר את האוזן, הח"כים בסיעות אלו מייצגים את קולותיהם של קרוב ל-220 אלף אנשים.

ממוצע הנוכחות בהצבעות חברתיות-כלכליות של ח"כים מכל סיעה

